

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НА ПРИНЦИПАХ СТАЛОСТІ

Буркун Віталій Валерійович

*кандидат економічних наук, старший викладач,
Миколаївський національний аграрний університет*

Амірханян Грація

*аспірант,
Класичний приватний університет*

Формування інфраструктурного забезпечення аграрного сектору на засадах сталого розвитку є ключовим чинником підвищення його ефективності та конкурентоспроможності. Сучасні економічні, екологічні та соціальні виклики вимагають комплексного підходу до розвитку інфраструктури, що сприятиме збалансованому використанню ресурсів, збереженню природного середовища та забезпеченню добробуту сільського населення.

Забезпечення ефективної роботи аграрного сектора економіки України та його конкурентоспроможності у значній мірі залежить від стану розвитку інфраструктури. Під інфраструктурним забезпеченням розуміють наявність діючих об'єктів інфраструктури, що створюють умови для безперерйного здійснення процесів виробництва, розподілу, обміну та споживання вироблених благ і послуг як вітчизняними, так і зарубіжними підприємствами та організаціями [1]. Але принципи сталості ведення аграрного виробництва передбачають такі базові аспекти як:

- екологічну безпеку та збереження природних ресурсів, тому особливого значення набуває екологізація господарювання, що включає зменшення негативного впливу на довкілля, скорочення використання хімічних добрив та збереження біорізноманіття;
- раціональне використання земельних ресурсів через запровадження технологій точного землеробства, відновлення якості ґрунтів тощо;
- економічна ефективність та інноваційність, що базується на збалансованості аграрного господарювання, розвитку кластерних моделей тощо;
- соціальна та екологічна відповідальність аграрного сектору як ключові принципи розвитку сталого агробізнесу.

Отже, однією з основних особливостей такого підходу є інтеграція екологічно безпечних технологій у транспортну, енергетичну та інноваційну інфраструктуру аграрного сектору. Впровадження сучасних

логістичних систем, альтернативних джерел енергії та цифрових платформ дозволяє оптимізувати виробничі процеси, знизити негативний вплив на довкілля та забезпечити доступ до якісних ресурсів.

Тому в питаннях інфраструктурного забезпечення аграрного виробництва на принципах сталого розвитку підвищується роль інноваційної інфраструктури, бо Україна має нерівномірні показники сформованості цього виду інфраструктури за регіонами [2] і була сконцентрована переважно в Київській, Харківській, Дніпропетровській, Львівській, Запорізькій областях. Військові дії внесли свої корективи в функціонування інноваційної інфраструктури, але це об'єктивно необхідна компонента інфраструктури аграрного сектору, бо саме вона здатна фундаментально вплинути на структурну перебудову економіки та прискорити розвиток країни в цілому.

Інноваційна інфраструктура здатна у відносно короткі терміни організувати та поєднати всі необхідні людські та матеріальні ресурси задля трансформації аграрного сектору економіки. Для цього державі, в умовах післявоєнної відбудови, необхідно створити умови для розбудови інноваційної інфраструктури, визначити особливості її функціонування та мінімізувати бюрократичний вплив.

Застосування інноваційних технологій у сільському господарстві може стати рушійною силою для розвитку аграрного сектору та забезпечення продовольчої безпеки країни в умовах війни. Зокрема, Горбаль Н.І. та Ломага Ю.Р. зазначають, що «бізнес-аналітика компаній зараз проходить стадію реінжинірингу за рахунок тестування різних програм, розуміння та аналізу бази даних, покращення комунікаційної взаємодії на всіх рівнях бізнес-процесів та прийняття рішень в умовах інтерактивності та прозорості» [3].

Встановлено, що важливого значення у адаптаційних процесах аграрного сектору у глобалізаційному середовищі набуває ступінь розвитку інфраструктури, тому пріоритетними є питання щодо реалізації національних програм інфраструктурного розвитку галузі. Для забезпечення розвитку у довгостроковому періоді конкурентоспроможного аграрного сектору економіки необхідно раціонально використовувати природні та виробничі ресурси, забезпечити сучасні технологічні та інституційні зміни з метою задоволення потреб населення у кінцевому продукті виробництва.

Крім того, для забезпечення довгострокової ефективності необхідно впроваджувати інноваційні підходи до використання природних ресурсів. Раціональне управління земельними та водними ресурсами, запровадження технологій точної агрономії та системи органічного землеробства дозволяють зберегти родючість ґрунтів та мінімізувати негативний вплив виробництва на екосистеми. Тому актуальним залишається питання збереження родючості ґрунтів, водних ресурсів,

застосування інноваційних екологоорієнтованих технологій, забезпечення конкурентоспроможності аграрної продукції за рахунок підвищення рівня її якості й безпечності для споживача. При цьому процеси глобалізації суспільного виробництва у аграрному секторі активізуються, а тому вимагають ефективної інтеграції у світовий економічний простір, основою якого є формування конкурентного середовища.

І цілому рівень розвитку інфраструктури відіграє ключову роль у пристосуванні аграрного сектору до умов сталого розвитку в глобалізованому світі. Для довгострокового забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору необхідно ефективно використовувати природні та виробничі ресурси, впроваджувати сучасні технології та розвивати інституційні механізми, що дозволять задовольняти потреби населення у якісній продукції.

Особливо актуальними є питання збереження родючості ґрунтів і водних ресурсів, застосування екологічно орієнтованих інноваційних технологій, а також підвищення якості й безпечності агропродукції для споживачів. У контексті посилення глобалізаційних процесів у аграрному секторі важливо забезпечити ефективну інтеграцію у світову економіку шляхом створення конкурентного середовища.

Список використаних джерел:

1. Федорчук О.М. Щодо функціонування оптових ринків сільськогосподарської продукції. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2008. № 2. С. 70–75.
2. Stroiko Tetiana, Iryna Rekheta, and Vitaly Burkun. 2023. Innovation infrastructure as a foundation for business process development. *Baltic Journal of Economic Studies*. № 9 (2). Р. 201–210. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-2-201-210>
3. Горбаль Н.І., Ломага Ю.Р. Циркулярна економіка-основа сталого розвитку підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2022. № 1 (9).